Logboek Dataverwerkingen Extensie Lezen

Logius Praktijkrichtlijn
Werkversie 01 december 2025

Deze versie:

https://logius-standaarden.github.io/logboek-extensie-lezen/

Laatst gepubliceerde versie:

https://logius-standaarden.github.io/logboek-extensie-lezen/

Laatste werkversie:

https://logius-standaarden.github.io/logboek-extensie-lezen/

Redacteurs:

Nil Barua (Logius)

Tim van der Lippe (Logius)

Auteurs:

Frank Terpstra (Geonovum)

Tim van der Lippe (Logius)

Doe mee:

GitHub Logius-standaarden/logboek-extensie-lezen

Dien een melding in

Revisiehistorie

Pull requests

Dit document is ook beschikbaar in dit niet-normatieve formaat: PDF

Status van dit document

Dit is een werkversie die op elk moment kan worden gewijzigd, verwijderd of vervangen door andere documenten. Het is geen door het TO goedgekeurde consultatieversie.

Inhoudsopgave

§ Conformiteit

Naast onderdelen die als niet normatief gemarkeerd zijn, zijn ook alle diagrammen, voorbeelden, en noten in dit document niet normatief. Verder is alles in dit document normatief.

Het trefwoord *MOET* in dit document moet worden geïnterpreteerd als in BCP 14 [*RFC2119*] [*RFC8174*] als, en alleen als deze in hoofdletters zijn weergegeven, zoals hier getoond.

Context bij de standaard

De overheid wil voor burgers en bedrijven zo transparant mogelijk zijn in de omgang met hun data. Daarom is het bij de informatieverwerking in datasets belangrijk om voor elke mutatie of raadpleging vast te leggen wie deze actie wanneer uitvoert, en waarom. Voor een optimale samenwerking over organisaties en bronnen heen is voor deze logging een algemene standaard nodig.

Transparantie en verantwoording naar burgers is één van de drijfveren voor ontwikkeling van deze logging standaard maar geen onderdeel van de standaard. De standaard richt zich op vastlegging van de logging en deze eenduidige vastlegging maakt het mogelijk om, indien daar later behoefte aan is, inzage mogelijk te maken.

§ Verwijzingen

De Logboek Dataverwerkingen (LDV) standaard bestaat uit de volgende vier documenten:

Beschrijving van het document	Gepubliceerde versie	Werk versie	Repository
1. De LDV Normatieve Standaard	-	Logboek dataverwerkingen (werkversie)	logboek-dataverwerkingen
2. De Algemene Inleiding	-	De Algemene Inleiding (werkversie)	logboek-dataverwerkingen-inleiding
3. Het Juridische Beleidskader	-	Juridisch Beleidskader (werkversie)	logboek-dataverwerkingen-juridisch-beleidskader

Beschrijving van het document	Gepubliceerde versie	Werk versie	Repository
4. LDV Extensie Guideline	-	Guideline voor het schrijven van een extensie voor LDV (werkversie)	logboek-extensie-template

1. Feedback en Issues

Dit onderdeel is niet normatief.

We moedigen gebruikers aan om meldingen of suggesties aan te maken via GitHub. Mocht dit niet mogelijk zijn, dan kunt u ook een e-mail sturen naar api@logius.nl.

2. Naam en beschrijving

Het project Logboek Dataverwerkingen (voorheen: Verwerkingenlogging) maakt deel uit van het actieplan Data bij de Bron en onderzoekt met Digilab in samenwerking met diverse overheidspartijen (ministeries, uitvoeringsorganisaties en gemeentes) of we op basis van de tot nu toe opgedane inzichten een overheidsbrede standaard kunnen vaststellen. Na het succesvol beproeven van de standaard wordt deze voorgesteld voor opname in de 'Pas toe of leg uit'-lijst van het Forum voor Standaardisatie.

> bron: https://digilab.overheid.nl/projecten/logboek-dataverwerkingen/

Hier gaat het om de **extensie lezen** op de standaard logboek dataverwerkingen: Een algemeen toepasbare standaard voor het lezen van gelogde overheidsdata. Deze standaard zal interoperabel kunnen werken met meerdere logging standaarden; Tenminste zal de standaard werken met de Logboek Dataverwerkingen standaard. De beschrijving van standaard zal gebeuren in de vorm van een extensie op de Logboek Dataverwerkingen standaard.

2.1 Doel en nut

De standaard Logboek Dataverwerkingen beschrijft een manier om technisch interoperabele functionaliteit voor het loggen van dataverwerkingen te implementeren, door voor de volgende functionaliteit de interface en het gedrag voor te schrijven:

- het wegschrijven van logs van dataverwerkingen
- het aan elkaar relateren van logs van dataverwerkingen
- het aan elkaar relateren van dataverwerkingen over de grenzen van systemen

De extensie lezen breid deze uit met de mogelijkheid te kunnen lezen:

- De logs van een (interne) bron te lezen
- Logs lezen bij de(externe) bron(loggende organisatie)
- Gerelateerde logs bij meerdere bronnen op te vragen

3. Technische specificatie

3.1 Overwegingen

Voor het maken van deze specificatie hebben we gekeken naar:

- De referentie implementatie logboek dataverwerkingen
- De inzicht API
- Opentelemetry Tracing API specificatie
- De standaard logboek dataverwerkingen
- De extensie objecten

3.2 Architectuur

Per logboek is kan er één lezen API geimplementeerd worden. Deze geeft toegang tot alle dataverwerkingen die in dit logboek zijn opgeslagen. Indien de verwerkingsactiviteit over meerdere applicaties (met eigen logboeken) gaat, dienen alle lezen APIs bevraagd te worden om een compleet beeld van de verwerkingsactiviteit te krijgen. Wanneer er binnen één organisatie meerdere logboeken zijn dan moeten deze vanuit oogpunt van de lezen extensie gezien worden als aparte applicaties en voor elk logboek de lezen API implementeren.

De extensie voegt een extra attribuut toe aan dataverwerkingen bovenop de core standaard waarmee een aangeroepen externe organisatie (en bijbehorende lezen API) geidentificeerd kan worden.

Begin bij het bevragen van de lezen APIs altijd bij de applicatie waar de verwerkingsactiviteit gestart is. Vanuit de daar opgevraagde dataverwerkingen zijn dan de URLs van APIs te vinden die als volgende bevraagd moeten worden om een compleet beeld van de verwerkingsactiviteit te krijgen. Op deze manier kan iteratief een compleet beeld opgebouwd worden.

§ 3.3 Werking lezen API

De lezen API kent één type resource Dataverwerkingen volgens de core standaard logboek dataverwerkingen oftewel ProcessingActivities in opentelemetry. Voor het bevragen van deze resource *MOET* tenminste een van de volgende query parameters meegegeven worden:

- traceID (Trace)
- dpl.core.processingActivityID (Verwerkingsactiviteit)
- dataSubjectId (Betrokkene)

Wanneer dit bij een request aan de server niet gebeurd, *MOET* de server antwoorden met een HTTP 400 Bad Request, die aangeeft dat hieraan niet voldaan is.

> NOOT
>
> Wanneer geen query paramaters worden meegegeven, dan zou de server alle dataverwerkingen terug moeten geven. Het risico is dan groot dat zowel client als server dit niet aankunnen, alsmede dat er teveel gegevens worden gedeeld.

aanbeveling: Het is verstandig als de server ook bij het toepassen van query parameters een maximum stelt aan het aantal terug te geven dataverwerkingen.

§ 3.4 Toevoeging bij schrijven Logs

Registreer bij iedere verwerking die een externe partij aanroept de URL van de API waar je de verwerkingen van die partij kan opzoeken.

TODO: wat is de naam van het veld en type, volgens de attributes tabel

3.4.1 Query op basis van traceID

De TraceID wordt voor organisatie overstijgende processen gevuld met de W3C TracecontextID en anders met een interne ID waarmee alle logging die bij één instantie van een proces hoort aan elkaar gerelateerd wordt. Deze usecase gaat ervanuit dat de TraceID bekend is en dat je alle bijbehorende logging op wil vragen.

3.4.2 Query op basis van processingActivityID

De processingActivityID wordt gevuld met een verwijzing naar de verwerkingsactiviteit (verwerkingsregister bij core standaard of algoritmeregister i.h.g.v. objecten extensie) die uitgevoerd wordt. Je wil dan alle traceIDs terugkrijgen die voor deze verwerkingsactiviteit bekend zijn.

3.4.3 Query op basis van dataSubjectId

De dataSubjectId gevuld met een verwijzing naar de betrokkene van verwerkingen. Je wil dan alle traceIDs terugkrijgen die voor deze betrokkene bekend zijn.

3.4.4 Query op starttijd/eindtijd

Hierbij wil je filters kunnen toepassen tenminste op start_time en/of end_time einde van de dataverwerkingen.

3.5 Todo

- Pagination toevoegen
- Na publicatie logboek dataverwerkingen core, verwijzingen naar begrippen in json schema aanpassen
- Batch bevragingen mogelijk maken voor meerdere processingActivityIds/TraceIds/dataSubjectIds volgens Batching module ADR

- Uitwerken hoe lezen uit te breiden voor objecten. Is dit een uitbreiding op de extensie lezen of op de extensie objecten?
- Foutmelding definieren voor wanneer het maximum aantal terug te geven dataverwerkingen van de server door een request overschreden wordt
- iets over beveiliging/autorisatie zeggen, security considerations?
- Aanbeveling wat te doen als niet alle organisaties de lezen API implementeren
- Verwijzen naar beleidsjuridischkader voor inrichting samenwerking tussen organisaties

4. Gebruiksscenario's

4.1 Query voorbeelden

4.1.1 Voorbeeld query op basis van traceID

4.1.2 Voorbeeld query op basis van processingActivityID

4.1.3 Voorbeeld query op basis van dataSubjectId

4.1.4 Voorbeeld query op basis van start_time/end_time

4.2 voorbeeld loggen url lezen API externe partij

4.3 voorbeeld compleet beeld verwerkingsactiviteit krijgen door meerdere lezen APIs aan te roepen

§ 5. Versiebeheer

§ A. Structuur van een extensie

Elke extensie moet de volgende structuur hebben:

1. Naam en beschrijving
   Hierin wordt de naam van de extensie beschreven en wat het inhoudt.
2. Doel en nut
   Hierin moet beschreven worden wat het doel is van deze extensie. Waar dient de extensie voor? Wie is het doelgroep hiervoor en welke toepassingsgebieden zijn er voor deze extensie?
3. Technische specificatie
   Beschrijf hierin de aanvullende technische specificaties op de core standaard.
4. Gebruiksscenario's
   In dit kopstuk worden de verschillende use cases van de extensie beschreven
5. Versiebeheer
   Hierin wordt de versiebeheer beschreven.

§ B. Referenties

§ B.1 Normatieve referenties

[RFC2119]
Key words for use in RFCs to Indicate Requirement Levels. S. Bradner. IETF. March 1997. Best Current Practice. URL: https://www.rfc-editor.org/rfc/rfc2119

[RFC8174]
Ambiguity of Uppercase vs Lowercase in RFC 2119 Key Words. B. Leiba. IETF. May 2017. Best Current Practice. URL: https://www.rfc-editor.org/rfc/rfc8174

↥